

Asia: VN/17877/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista

Lausunnonantajan lausunto

Toimivaltaisen viranomaisen (Ruokavirasto) nimeäminen (2 §)

Nähdäksemme Ruokaviraston nimeäminen toimivaltaiseksi viranomaiseksi on perusteltu. Haluamme kuitenkin korostaa puun kuulussa asetuksen soveltamisalaan, että Suomen metsäkeskuksella on oltava keskeinen viranomaisrooli, mikä on huomioitava myös Metsäkeskuksen rahoitusraamissa. Metsäalan ammattilaisten käyttö nimenomaan puunkäytön valvonta- ja tarkastustehtäviin on varmistettava.

Valvonta ja tarkastukset (4-13 §)

Suomen metsäkeskukselle on säädettävä oikeus tehdä asetuksen vaatimia tarkastuksia ja toimenpiteitä, kuten esimerkiksi asianmukaisen huolellisuuden järjestelmiin liittyviä tarkastuksia. Tarkastuksia tehdessään Metsäkeskus voi hyödyntää jo olemassa olevaa metsänkäyttöilmoitusten valvontaa. Metsänkäyttöilmoitus on vakiintunut ja lakisääteinen menettely, jonka on jatkossa muodostettava osa toimijoiden asianmukaisen huolellisuuden velvoitetta. Tarkastusten kohdentamista on seurattava ja arvioitava niiden kustannusten kohtuullisuutta yrityksille.

Perustellut huolenaiheet (14 §)

Ei kommentoitavaa.

Hallinnolliset seuraamukset (15-19 §)

Ei kommentoitavaa.

Rikkomusmaksu ja hallinnollinen seuraamusmaksu (20-24 §)

Ei kommentoitavaa.

Määräaikainen sulkeminen hankintojen ja julkisen rahoituksen ulkopuolelle (25 §)

Ei kommentoitavaa.

Erinäiset säännökset ja voimaantulo (26-31 §)

Kaikki avoinna olevat käytännön tulkinnat on oltava selvillä ennen asetuksen ja kansallisen lainsäädännön voimaantuloa. Lähtökohtaisesti muun muassa asetuksen mukaisten ikimetsien kansallisen määrittelyn tilanne ja kartoittaminen aiheuttavat epävarmuutta ja haasteita energiapuun toimitusketjujen toimijoille.

Lisäksi EU:n metsäkatoasetuksen tulkintaohjeistuksen ja tietojärjestelmien kehittäminen on EU-tasolla osoittautunut hitaaksi. Mahdollisten viiveiden vuoksi toimijat eivät kykene täyttämään velvoitteitaan asetuksen aikataulun mukaisesti, mikä on huomioitava asetuksen toimeenpanossa ja sen viranomaisvalvonnassa.

Esityksen vaikutukset (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)

Metsäsektorilla yrityksille syntyy väistämättä uusia hallinnollisia ja operatiivisia kustannuksia, kun esimerkiksi järjestetään asianmukaisen huolellisuuden vaatima tiedonkeruu ja niin sanotut due diligence -järjestelmät, joista edelleen toimitetaan vakuudet Traces -järjestelmään. Suomessa on toimivat järjestelmät metsien käytön seuraamiseen metsänkäyttöilmoituksin ja mittaustodistuksin, joiden mahdollinen kehittäminen on vastaus tarvittavaan dokumentointiin.

Muita huomioita

Hallinnollisen taakan keventämiseksi on varmistettava, että puutuotteen DD-koodin muuttuessa esimerkiksi haketuksen yhteydessä ei tuoteketjussa pidä enää uudelleen todistaa puuta asetuksen mukaiseksi, vaan todistus riittää ensimmäistä kertaa markkinoille saatettaessa.

Oesch Pia
EPV Energia Oy